

## 253 SERİ NO'LU TAHSİLAT GENEL TEBLİĞİ(\*)

|                     |                                                |
|---------------------|------------------------------------------------|
| <b>Belge türü</b>   | Tebliğ (Mülga)                                 |
| <b>Kanun</b>        | AMME ALACAKLARININ TAHSİL USULÜ HAKKINDA KANUN |
| <b>Tebliğ grubu</b> | TAHSİLAT GENEL TEBLİĞLERİ                      |
| <b>Tarih</b>        | 15.06.1955                                     |
| <b>Sıra no</b>      | 253                                            |

Ödeme müddeti içerisinde ödenmeyen Âmme alacaklarına 6183 sayılı kanun hükümleri dairesinde tatbik edilen gecikme zammının ayrı ayrı tarihlerde hesaplanarak, borçlunun rızasıyla yapılan ödemelerin vergi aslına veya gecikme zammına mahsubu bakımından tatbikatta çeşitli hareket edildiği Vekâlete intikal eden hadiselerden ve Müfettiş Raporlarından anlaşıldığından keyfiyetin açıklanmasına lüzum görülmüştür.

Zamanında ödemeyen âmme alacaklarına 6183 sayılı Kanun hükümleri gereğince gecikme zammının ne şekilde tatbik edileceği tahsilât 238 ve 240 seri numaralı genel yazılarda etraflıca açıklanmıştır.

Sözü geçen tamimlerde belirtildiği şekilde tatbik edilecek olan gecikme zamlarının ne zaman hesaplanarak borçlunun rızası ile yapılan ödemelerin asıl veya ferilerine mahsup edileceğine gelince :

Cebren vuku bulacak tahsilâtta gecikme zammının mahsup sıra 6183 sayılı Kanunun 47 inci maddesinin 1 inci fıkrasında gösterilmiştir. Rızaen yapılan ödemelerin mahsup sırası aynı maddenin ikinci fıkrasında zaman aşımının daha evvel veya sonra nihayetlenmesi ve alacağın teminatlı olup olmaması bakımından mütalâa edilmiş, rızaen yapılan ödemelerde fer'i bir alacak olan gecikme zamlarının alacak aslından evvel veya sonra borca mahsup edileceği hakkında açık bir hüküm sevkedilmemiştir. Gecikme zammının da bir âmme alacağı olduğu, bu sebeple rızaen yapılan ödemelerin de maddenin ikinci fıkrasında mevzubahs zaman aşımı müddetinin sona erme tarihi ve teminat ölçülerine göre mahsup edileceği düşünülebilirse de, bu takdirde aynı madde içindeki hükümlerle cebren tahsilât, borçlunun lehine olarak, evvelâ alacak aslına mahsup edildiği halde, borçlunun rızasıyla yaptığı ödemenin onun aleyhine olarak evvelâ gecikme zammına mahsubu gibi kanun vazının kasdedemiyeceği neticeler doğacaktır. Kaldığı 47 inci maddenin rızaen ödemelerde mahsup sırasını tayin eden hükümleri ayrı ayrı alacak asıllarını ifade etmektedir. Mahsup sırasını tayinde zaman aşımı ve teminat ölçülerinin alınmış olması da buna delildir. Filhakika gecikme zammı fer'î bir alacak olduğundan (Madde : 1 ) ve tahakkuku için ayrıca tebliği de icabetmediğinden (Madde : 51) zaman aşımı bakımından tamamen alacak aslına tabidir. Bu kanuna göre teminat da aslî ve fer'î alacaklarını karşılayacak mik-tarda olur. (Madde : 48). Görülüyor ki gecikme zammı gibi fer'î bir alacak tamamen alacak aslına tabi bulunması bakımından alacak aslından ayrı bir alacak gibi mütalâa edilerek daha evvel veya sonra zaman aşımına uğramak, teminatlı veya teminatsız olmak gibi ölçülerle müstakil birer alacak gibi ifade edilemez. Çünkü fer'î alacaklar zaman aşımı bakımından hukuken alacak aslına, tabi olduğu gibi teminat bakımından da bu kanunda yukarıda işaret edildiği gibi alacak aslına tabi tutulmuştur. Şu halde 47 inci maddenin ikinci fıkrasında rızaen yapılan ödemelerin mahsup sırası tayin edilirken bahis mevzuu edilen alacaklar aslî alacaklardır. Binaenaleyh bu düşüncelerle rızaen yapılan ödemelerde gecikme zamlarının hangi sıraya göre mahsup edileceği hakkında kanunda sarîh bir hüküm olmadığı neticesine varılmaktadır.

Bu itibarla ve yukarıda da işaret edildiği gibi aynı madde içinde cebren tahsilât dahi borçlunun lehine olarak alacak aslına mahsup edilirken, rızaen yapılan ödemelerin borçlunun aleyhine olarak evvelâ gecikme zammına mahsubunu kanun vazının kasdedemiyeceği mülâhazasıyla, borçlunun rızasıyla yaptığı ödemelerde de gecikme zamlarının 47 inci maddenin cebren tahsilâtta takip ettiği sıraya göre mahsubu uygun görülmüştür. Bu esasa göre rızaen yapılan ödemelerde de gecikme zamları ödeme tarihlerine göre hesap edilmekle beraber ödemeler cebren tahsilâtta olduğu gibi evvelâ alacak aslına mahsup edilecek ve gecikme zamları da 47 inci maddenin birinci fıkrasındaki sıra içerisinde (zam) kelimesi ile ifade edilen sırasını alacak şekilde borca mahsup edilecektir.

Diğer fer'î alacaklar için de aynı düşünceler varid olduğundan, rızaen yapılan ödemelerin gecikme zammından başka diğer fer'î alacaklara mahsubunda da aynı şekilde 47 inci maddenin birinci fıkrasındaki sıraya riayet edilecektir.

Bilgi edinilmesi ve kâfi miktarda gönderilen bu genel yazının sür'ate ilgililere duyurulması rica olunur.

